C/2025/760

2025.2.11.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság állásfoglalása

Hozzájárulás az Európai Bizottság 2025. évi munkaprogramjához

(C/2025/760)

Előadó: **Christa SCHWENG**
Cinzia DEL RIO
Ioannis VARDAKASTANIS

Tanácsadók:	Jukka AHTELA (az I. Csoporthoz tartozó előadó felkérésére) Stefan GRAN (a II. Csoporthoz tartozó előadó felkérésére) Piotr SADOWSKI (a III. Csoporthoz tartozó előadó felkérésére)
Jogalap:	az eljárási szabályzat 52. cikkének (4) bekezdése
Elfogadás a plenáris ülésen:	2024.12.4.
Plenáris ülésszak száma:	592.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	163/2/9

1. Bevezetés

1.1. Az EGSZB az EU-n belüli szervezett civil társadalom intézményi szószólójaként véleményt nyilvánít az Európai Bizottság 2025. évi munkaprogramjáról. Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke a 2024–2029-es időszakra vonatkozó politikai iránymutatásaiban felvázolja a reziliens, fenntartható és befogadó Európa megvalósításának ütemtervét. Hozzájárulásunk a munkaprogram hét fő témája köré szerveződik, megerősítve a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek szerepét az uniós szakpolitikák alakításában. Ez a hozzájárulás az EGSZB „Az EU demokratikus fejlődésének feltérképezése: állásfoglalás a következő jogalkotási ciklushoz” című, 2024 szeptemberében elfogadott állásfoglalás bizonyos ajánlásaira épül.

1.2. Kiindulópontként elengedhetetlen, hogy az EU sürgősen lépéseket tegyen az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrendjének, fenntartható fejlődési céljainak és a jövőt szolgáló paktumnak a jobb végrehajtása érdekében. Ezt olyan átfogó uniós stratégiával lehetne elérni, amely a béke, valamint a gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődés előmozdítására irányul.

1.3. Az EU fordulóponthoz érkezett a szomszédunkban zajló háborúkkal, a kihívást jelentő éghajlati és digitális átalakulásokkal, valamint a globális piacokon zajló kiélezett versennyel. Ennek ellenére azonban az EU jövőjéről folytatott viták középpontjában a demokrácia, a szolidaritás, az emberi jogok, az egyenlőség, a társadalmi igazságosság, a fenntarthatóság és a jogállamiság alapvető értékeinek kell állniuk. A szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek kulcsszerepet játszanak ezen értékek fenntartásában és megerősítésében, és hozzájárulnak a szakpolitikák és eszközök mind nemzeti, mind európai szintű kialakításához, végrehajtásához és nyomon követéséhez.

1.4. Az EGSZB kulcsszerepet játszik a stabil civil társadalmi tér előmozdításában és az érdemi civil párbeszéd elősegítésében. Az EGSZB kiterjedt szakértelmével és hosszú múltra visszatekintő tapasztalataival elengedhetetlen hidat képez az uniós intézmények és a különböző civil társadalmi szervezetek között, biztosítva, hogy véleményüket meghallgassák a politikai döntéshozatali folyamatokban. Az EGSZB egyedülálló helyzete lehetővé teszi, hogy előmozdítsa a részvételi demokráciát, és kiálljon a különböző érdekelt felek uniós politikaformálási folyamatba való bevonása mellett. Azáltal, hogy platformot biztosít a konszenzusépítéshez és a párbeszédhez, az EGSZB támogatja olyan inkluzív politikák kidolgozását, amelyek tükrözik a munkáltatók, a munkavállalók és a civil társadalmi szervezetek igényeit és törekvéseit, ezáltal erősítve az uniós kormányzás legitimitását és hatékonyságát. Az EGSZB hangsúlyozza annak fontosságát, hogy minden embert be kell vonni az uniós párbeszédbe – különösen az azon csoportokba tartozókat, akiknek a nézeteit ritkán hallgatják meg –, fokozva ezáltal a polgárok szerepvállalását és az uniós intézmények átláthatóságát.

1.5. A 2025-ös év döntő fontosságú lesz az Európai Bizottság következő megbízatása jogalkotási hangnemének meghatározásában. Az EGSZB határozott intézkedéseket szorgalmaz annak biztosítása érdekében, hogy a kidolgozott politikák társadalmi szempontból inkluzívak, környezeti szempontból pedig fenntarthatóak legyenek, és egy gazdaságilag virágzó EU-t eredményezzenek.

2. **Új terv Európa fenntartható jólétéért és versenyképességéért**

2.1. Az új geopolitikai helyzetre és az egyre összetettebb kihívásokra való tekintettel az EGSZB arra kéri az uniós intézményeket, hogy határozottan lépjenek fel az EU hosszú távú, fenntartható versenyképességének, valamennyi uniós polgár jólétének és a globális színtéren való vezető szerepének biztosítása érdekében. Ezért feltétlenül javítani kell minden olyan szakpolitikát, amely elősegíti az EU termelékenységének és versenyképességének megerősítését, a létfontosságú gazdasági beruházásoknak a közös szociális és környezetvédelmi célkitűzésekkel való összehangolását, miközben előmozdítja a szociális piacgazdaságot és támogatja a jövő nemzedékeinek jólétét.

2.2. Az új típusú beruházások és reformok, valamint az innováció felgyorsítása elengedhetetlenek lesznek ahhoz, hogy Európa-szerte erősíteni lehessen a versenyképességet és elő lehessen mozdítani a felzárkózást. Fontos annak biztosítása is, hogy a társadalmi befogadással és a környezetvédelemmel kapcsolatos célokat figyelembe vegyék, és azokat összehangolják az EU versenyképességének fokozására irányuló céllal.

2.3. Az EU-nak sürgősen egy erős zöld és szociális megállapodásra van szüksége, amely a jólléti gazdaságon, valamint az emberek és a bolygó jólétének új koncepcióján alapul, biztosítva az igazságos átmenetet és az emberi jogokon alapuló megközelítést. Azt elkerülendő, hogy ez a kezdeményezés súlyos terhet rójon a vállalatokra, megfelelő és hatékony végrehajtást kell biztosítani a nemzeti szintű reális cselekvési tervek létrehozása, valamint a vállalkozások, különösen a kkv-k támogatása révén a versenyképesség fenntartása, valamint a teljes és minőségi foglalkoztatás biztosítása érdekében. Az EU környezetvédelmi céljainak eléréséhez beruházásokra, K+I-re, technológiára, megfelelő készségekre, valamint olyan európai iparpolitikára van szükség, amely képes mozgósítani a köz- és magánforrásokat, és amely a szociális normák és a minőségi munkahelyek védelmén alapul.

2.4. Ennek elérése érdekében Európának versenyképesebbé kell válnia – amint azt a Draghi-jelentés is mutatja – ugyanakkor minden szinten támogatnia kell az európai szociális modellt és a kohéziós politikát. E jelentés szerint három területen kell újraindítani a növekedést: az Egyesült Államokkal és Kínával szembeni innovációs szakadék megszüntetése, különösen a fejlett technológiák, a dekarbonizációra és a versenyképességre vonatkozó közös terv, valamint a biztonság növelése és a függőségek csökkentése terén. E három területen jelentős beruházások szükségesek a gazdaság átalakításához, ezért uniós beruházásfinanszírozási kapacitásra van szükség.

2.5. A meglévő egységes piaci szabályokat meg kell erősíteni annak érdekében, hogy új és méltányosabb lendületet teremtsünk a személyek, áruk, szolgáltatások, tőke és adatok határokon átnyúló mobilitása számára, amint az a Letta-jelentésben is szerepel.

2.6. Az EGSZB elismeri, hogy csökkenteni kell az adminisztratív terheket és a megfelelési költségeket, azonban hangsúlyozza, hogy ezt átlátható és inkluzív módon kell megvalósítani, a mögöttes jogalkotási célkitűzések veszélyeztetése nélkül és a jelenlegi magas szintű normák fenntartása mellett, nem utolsósorban a társadalmi jóllét és a környezetvédelem tekintetében. Ennek alapjaként egyértelmű kritériumokra és a nemzeti szintű végrehajtás hatékony értékelésére van szükség. Az Európai Bizottságnak egyértelmű és átlátható tájékoztatást kell nyújtania a minőségi jogalkotással kapcsolatos tervezett kezdeményezésekről, és biztosítania kell a szociális párbeszédet és a civil társadalom teljes körű bevonását a folyamatba.

2.7. A kkv-k számára fontos, hogy érvényesüljön a „gondolkozz először kicsiben” elv. Ez úgy érhető el, hogy stabil jogi keretet biztosítanak, egyszerűsítik és csökkentik az adminisztratív folyamatokat, egyenlő versenyfeltételeket biztosítanak az egységes piacon, és megfizethető áron biztosítanak hozzáférést a kkv-k számára a megújuló energiához.

2.8. Az innovációba és a feldolgozóiparba való, a nyitott stratégiai autonómia alapján végrehajtott, a „nettó zéró” iparra, a körforgásos gazdaságra, a kritikus fontosságú nyersanyagokra, a csipekről szóló rendeletre, valamint a védelmi és stratégiai technológiákra épülő beruházások sürgősek, és azokat fenntartható módon össze kell hangolni a közös társadalmi és környezetvédelmi célkitűzésekkel.

2.9. A szén-dioxid-kibocsátás 90 %-os csökkentésére vonatkozó 2040-es célkitűzést stabil uniós iparstratégiával kell kiegészíteni, valamint minőségi munkahelyeket kell fenntartani és létrehozni Európában. Ezért az EU fenntartható versenyképességének növelése és biztosítása érdekében stratégiai prioritásként sürgősen szükség van egy átfogó cselekvési tervre, például a jövőbeni *tisztaipar-megállapodásra* az uniós zöld megállapodás keretében. Meg kell határozni és megfelelően elő kell mozdítani a zöld átállást kísérő célzott intézkedéseket, amelyek célja a leginkább érintett ágazatok és régiók, vállalkozások és munkavállalók támogatása annak érdekében, hogy egy tisztességes és méltányos folyamat keretében megkönnyítsék a változásokra való felkészülést és azok kezelését.

2.10. Az EGSZB olyan technológiai váltást szorgalmaz, amely mindenki számára előnyös, biztosítva, hogy a digitalizáció inkább csökkentse, semmint súlyosbítsa az egyenlőtlenségeket, például a közszolgáltatásokhoz elengedhetetlen szilárd állami digitális infrastruktúrákba való beruházás által. Ezzel összefüggésben az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a 2026-ban lejáró nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz felhasználásával értékelje a digitalizáció javulásának mértékét a közigazgatás egészében.

2.11. A digitalizáció – beleértve a mesterséges intelligenciát is – gyökeresen átalakítja a munka világát, miközben hatalmas lehetőségeket nyit meg a termelékenység növelésére a gazdaság valamennyi ágazatában. 2025 elején az EGSZB külön véleményt fog erről kidolgozni, emellett a lengyel elnökség felkérésére is véleményt készít a mesterséges intelligencia munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra gyakorolt hatásáról. Tovább kell vizsgálni az algoritmikus irányítás munkakörülményekre és munkaszervezésre gyakorolt hatását, biztosítva ugyanakkor az emberi ellenőrzés elvét.

2.12. Készségforradalomra és európai szintű fellépésre van szükség, mivel az EU messze elmarad a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervben meghatározott azon céltól, hogy a felnőttek 60 %-a vegyen részt képzésben. Az EGSZB megbízható és naprakész adatokat kér e részvételi arány nyomon követéséhez. Az EGSZB határozottan támogatja a javasolt STEM oktatási stratégiai tervet, amely hatékony ütemtervet tartalmaz. A szociális partnereket és a civil társadalmi szervezeteket be kell vonni ezekbe a folyamatokba.

2.13. Az EGSZB érdeklődéssel veszi tudomásul a távmunkára és a lecsatlakozáshoz való jogra vonatkozó javasolt kezdeményezést, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ezt a kezdeményezést építse be a 2025. évi munkaprogramba.

2.14. Az MI-gyáraknak prioritásként kell kezelniük a kkv-kkal és a helyi innovációs központokkal való együttműködést, biztosítva, hogy a mesterséges intelligencia előnyei széles körben hozzáférhetők legyenek. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az MI-gyárak szigorú etikai normák szerint működjenek, biztosítandó az átláthatóságot, az elszámoltathatóságot és az alapvető jogok védelmét. Az EGSZB kéri, hogy már a kezdetektől vonják be ebbe a folyamatba.

2.15. Az erősebb transzformatív és versenyképes ipari bázishoz jelentős beruházásokra van szükség, amelyeket úgy kell finanszírozni, szabályozni és végrehajtani, hogy megőrizzék az egységes piac integritását, és megszűnjenek az EU és nemzetközi partnerei és a fő versenytársak közötti növekedési, termelékenységi és innovációs szakadékok. Jelentős összegű közfinanszírozásra van szükség a magánberuházások ösztönzéséhez azokon a területeken, ahol a karbonsemleges megoldások még nem üzletképesek, illetve az olyan stratégiai ágazatokban, ahol a termelésre egyébként a világ geogazdasági szempontból versengő régióiban kerülne sor, ahol visszaélhetnek a függőségekkel.

2.16. Az EGSZB ezért a terület új és megerősített költségvetésének biztosítása érdekében támogatja egy új Európai Versenyképességi Alap létrehozását a következő többéves pénzügyi keretben. Az alapnak fokozott közberuházásokat és erőteljesebb intézkedéseket kell magában foglalnia, amelyek a stratégiai technológiákba történő beruházások és a közös célokba történő magánberuházások mozgósítására irányulnak, többek között az EBB-n keresztül is.

2.17. Ez egy kulcsfontosságú célkitűzés az egyértelmű uniós hozzáadott értékkel rendelkező stratégiai ágazatokban megvalósuló, európai finanszírozású közös projektek felé való elmozdulás szempontjából. Az Európai Versenyképességi Alap által támogatott, közös európai érdeket szolgáló fontos projekteknek támogatniuk kell a kulcsfontosságú partnerségeket.

2.18. Az EGSZB üdvözli a lakhatással kapcsolatos állami támogatási szabályok felülvizsgálatát. A zöld és digitális átállás stratégiai célkitűzéseire összpontosító politikai és gazdasági fejleményeknek megfelelően szélesebb körű vitát kell folytatni az állami támogatási szabályokról, valamint a verseny- és iparpolitikáról.

2.19. Európa külföldi energiaforrásoktól való függőségének csökkentése és stratégiai autonómiájának előmozdítása érdekében az uniós szabályozási keretnek meg kell teremtenie a környezetbarát, megfizethető, hozzáférhető és megbízható energiaellátás feltételeit, amint az az energiaunióban is szerepel. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy az energiaellátás általános érdekű szolgáltatásnak minősül.

2.20. Az EU-nak sürgősen lépéseket kell tennie a teljes körű európai egészségügyi unió megvalósítása érdekében, és jelentős mértékben be kell ruháznia együttműködésen alapuló orvosi kutatási projektekbe, amint azt a Covid19-világjárványra reagálva is tette; sürgeti az EU-t, hogy vezessen be cselekvési tervet a ritka betegségekre vonatkozóan, és ismerje el, hogy a polgároknak joguk van a jó minőségű, megfizethető és hozzáférhető egészségügyi ellátáshoz, amit egy európai egészségügyi garanciában kell rögzíteni. Ez a kötelezettségvállalás elengedhetetlen a népegészség megőrzéséhez, amely az életminőség és a reziliencia egyik pillére az EU-ban.

2.21. Az EGSZB kéri egy európai gondozási garancia elfogadását, amely biztosítja a megfizethető és magas színvonalú ellátáshoz való hozzáférést, ugyanakkor támogatja a gondozókat is. Elengedhetetlen, hogy jó munkakörülményekkel vonzzák az új munkavállalókat az egészségügyi ágazatba, és beruházzanak egy olyan képzett, megfelelő készségekkel rendelkező, nemi szempontból kiegyensúlyozott és motivált munkaerőbe, amely magas szintű társadalmi megbecsülésben és megfelelő javadalmazásban részesül.

2.22. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az egészségügyi ágazat kiberbiztonsági keretét, kiemelve, hogy az orvosi ellátásban egyre nagyobb mértékben támaszkodnak a digitális technológiákra. Az európai kiberbiztonsági cselekvési tervnek három fő területre kell összpontosítania: megerősített kiberbiztonsági infrastruktúra a kórházakban és az egészségügyi szolgáltatók körében; a kisebb egészségügyi szolgáltatók támogatása; valamint a kiberrezilienciát célzó köz-magán társulások.

2.23. Emellett az, hogy az egészségügyben nagy hangsúlyt kap a mesterséges intelligencia, várhatóan fokozza a kiberbiztonságot és egyszerűsíti a diagnosztikát, összhangban a biztonságosabb és inkluzívabb digitális átállást célzó európai kiberbiztonsági cselekvési tervvel, ugyanakkor fenn kell tartani az emberközpontú ellátást.

3. **Az európai védelem és biztonság új korszaka**

3.1. Egy biztonságos Európa a társadalmi és gazdasági igazságosságot is tiszteletben tartja. Az EGSZB szorgalmazza a béke, a biztonság és a védelem, a globális igazságszolgáltatás és a globális fejlődés előmozdítását a béke érdekében való aktív szerepvállalás révén; a multilaterális rendszer támogatását; a tisztességes verseny biztosítását; a szegénység kezelését; a társadalmi és a civil párbeszéd ösztönzését; a demokrácia, az emberi jogok és egy humánus migrációkezelési rendszer előmozdítását.

3.2. Az EU-nak több területen is növelnie kell polgárai szerepvállalását, és biztonságot kell nyújtania polgárai számára, megvédve őket az alábbiaktól: külső ellenségek; egészségügyi kockázatok és jövőbeli világjárványok; hibrid fenyegetések, valamint a fejlett digitális technológiák helytelen használata vagy az azokkal való visszaélés; a szegénység, a kirekesztés és a megkülönböztetés kockázata, miközben mindenki számára biztosítja a gazdasági és munkalehetőségeket; az éghajlattal és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos vészhelyzetek kockázata; és végül a részvételi demokráciát fenyegető veszélyekkel szembeni védelem a polgárok polgári, politikai és demokratikus életben való aktív részvételének előmozdításával.

3.3. A védelmi iparra és a STEP-re (Stratégiai Technológiák Európai Platformja) helyezett hangsúly nem mehet más iparágakkal és alapvető szolgáltatásokkal, például az egészségügyi rendszerekkel, az oktatással és az igazságszolgáltatással összefüggő közkiadások rovására, mivel ez hatással lehet azok fenntarthatóságára, minőségére és inkluzivitására. A háborúorientált iparágak finanszírozása kétségtelenül heves nyilvános vita tárgyát fogja képezni. A biztonságba és a védelembe történő beruházások nem hatékonyak, ha a társadalom megosztott. Az európai védelmi politika fő célkitűzése a kiadások és az infrastruktúra összehangolása, a technológiai igények feltérképezése és a tagállamok közötti szétaprózottság kezelése kell hogy legyen.

3.4. A közös uniós védelempolitikához valódi, teljes értékű közös külpolitikára is szükség van, amely túlmutat a jelenlegi megerősített együttműködésen (azaz a közös kül- és biztonságpolitikán). E célból az EU számára megfelelő anyagi és nem anyagi eszközöket kell biztosítani, beleértve saját forrásait is.

3.5. Az EGSZB szorgalmazza az EU közös biztonság- és védelempolitikájának megerősítését, valamint egy valódi európai védelmi unió kiépítését, beleértve a közös uniós stratégiai és kritikus technológiák és védelmi képességek megerősítését, valamint a hasonlóan gondolkodó partnerekkel való megerősített együttműködést;

3.6. Az EGSZB szorgalmazza, hogy a *migrációs és menekültügyi paktum* keretében biztosítsák, hogy az EU megtalálja az egyensúlyt a hatékony és reális, ugyanakkor humánus és fenntartható migrációkezelés között, előmozdítva az EU-ba való belépés legális lehetőségeit, biztosítva ugyanakkor az EU külső határainak biztonságát és ellenőrzését, a menekültügy jogalapú megközelítését, valamint a migránsok és menekültek munkaerőpiaci befogadását. Az EU-nak hangsúlyoznia kell a migrációval kapcsolatos lehetőségeket, a hatékony integrációs politikák szükségességét, valamint azt, hogy legális beutazási lehetőségeket kell teremteni és népszerűsíteni. Az EGSZB ezért támogatja az Európai Bizottság biztonságos országokkal való partnerségeit. Mindig garantálni kell az emberi jogok teljes körű tiszteletben tartását és a tagállamok közötti szolidaritást. A migrációra nem szabad kizárólag biztonsági szempontból tekinteni.

3.7. Az EGSZB kiemeli, hogy a civil társadalmi szervezetek, a szociális partnerek és az önkéntesek/aktív polgárok döntő szerepet játszanak abban, hogy az EU biztonsági keretén belül előmozdítsák a társadalmi igazságosságot és rezilienciát. Ezek a szereplők jelentősen hozzájárulnak a társadalmi kohézióhoz azáltal, hogy csökkentik a polarizációt, előmozdítják az egyenlőséget és megerősítik a demokratikus értékeket. Munkájuk erősíti az olyan kihívásokkal szembeni társadalmi rezilienciát, mint az éghajlatváltozás, a gazdasági instabilitás és a társadalmi szakadékok. Az EU-nak aktívan támogatnia kell és be kell vonnia ezeket a szervezeteket, mivel azok alapvető partnerek a biztonságos, igazságos és befogadó Európa fenntartásában.

4. **Az emberek támogatása, társadalmaink és szociális modellünk megerősítése**

4.1. A szociális jogok európai pillérét teljes mértékben elismerték az EU egyik sarokköveként, mivel a jól működő jóléti államok és az inkluzív szociális beruházások létfontosságúak a társadalmilag és gazdaságilag reziliens társadalom megteremtéséhez.

4.2. Az EGSZB rámutat arra, hogy a szociális jogok európai pillérének továbbra a társadalmi kohézió és a munkafeltételek javítására irányuló munka „iránytűjeként" kell szolgálnia. Az EGSZB üdvözli *a szociális jogok európai pillérének végrehajtására vonatkozó új cselekvési terv*, valamint a foglalkoztatásra, az oktatásra, a készségekre és a szegénységre vonatkozó 2030-as célok teljesítésére irányuló javaslatot. Plurális megközelítésre van szükség az alábbiak érdekében:

a) a foglalkoztatási és szociális területen meglévő kezdeményezések, valamint a szociális jogok európai pillére célkitűzéseinek megvalósításához közvetlenül hozzájáruló szakpolitikák és programok támogatására szolgáló pénzügyi támogatás (uniós alapok) végrehajtása, érvényesítése és nyomon követése;

b) az Európa előtt álló foglalkoztatási és szociális kihívások kezelése jogalkotási és/vagy nem jogalkotási intézkedésekkel;

c) a szociális jogok európai pillére és az európai szemeszter folyamata közötti kapcsolat elismerése és megerősítése, amely az EU társadalmi-gazdasági kormányzási keretének kulcsfontosságú eleme. Az új társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret az előrehaladás nyomon követésére, valamint a szociálpolitikák megfelelő végrehajtásának és finanszírozásának biztosítására szolgáló eszköz.

A szociális partnereket és a civil társadalmi szervezeteket teljes mértékben be kell vonni a szemeszter teljes ciklusába.

4.3. A szociális párbeszéd minden szinten kulcsszerepet játszhat az európai vállalatok növekedésének, termelékenységének, foglalkoztatásának és világpiaci versenyképességének fokozásában. Kulcsfontosságú a kollektív tárgyalások, csakúgy mint a munkavállalók tájékoztatáshoz, konzultációhoz, valamint fokozottabb részvételhez való jogának előmozdítása és megerősítése, a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlatokkal összhangban. Ezekre az eszközökre az új technológiák, a digitalizáció és a mesterséges intelligencia munkahelyi hatásának kezeléséhez van szükség, javítva a munkafeltételeket és a munkavállalói jogokat. Mind a Letta-, mind a Draghi-jelentés hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a szociális párbeszédet, amely kulcsfontosságú eleme az EU fenntartható versenyképességének és a jól működő belső piacnak. Az EGSZB támogatja azt a kezdeményezést, hogy 2025 elején *létrehozzák az európai szociális párbeszéd új paktumát*, valamint továbbra is arra kéri az Európai Bizottságot, hogy mozdítsa elő az európai szociális párbeszéd eredményeit, ösztönözze az autonóm megállapodások hatékony végrehajtását, és támogassa a szociális párbeszéd nemzeti szintű érvényesítését; valamint hangsúlyozza, hogy az európai szemeszter társadalmi konvergenciával kapcsolatos kerete értékes eszköz lenne e tekintetben.

4.4. A munkavállalókkal való konzultáció alapvető jelentőségű az uniós biztonsági és fenntarthatósági stratégia transzformatív dimenziójának támogatása érdekében, az áttörést hozó technológiák, például a mesterséges intelligencia hatásának előrejelzése mellett.

4.5. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság *minőségi munkahelyekre vonatkozó ütemtervét*, amely a szociális területen meglévő valamennyi kezdeményezés végrehajtására és nyomon követésére összpontosít, biztosítva a jó munkafeltételeket, a képzést és a méltányos munkahelyváltást a munkavállalók (különösen a kollektív tárgyalások hatókörének növelése révén) és az önfoglalkoztatók számára. Ehhez konkrét kezdeményezésekre és beruházásokra van szükség. Fontos előmozdítani a társadalmilag befogadó és tisztességes munkaerőpiacot, a nőkre, a fiatalokra és a fogyatékossággal élőkre irányuló célzott intézkedésekkel.

4.6. Az EGSZB cselekvésre szólít fel a fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatban, és hangsúlyozza, hogy az első átfogó *szegénység elleni uniós stratégiának* – amely egyaránt foglalkozik az azonnali szükségletekkel és a mélyen gyökerező okokkal – magában kell foglalnia a szegénység csökkentésére irányuló összehangolt tagállami erőfeszítéseket. Ezt a stratégiát szorosan össze kell hangolni a szociális jogok európai pillérével, a tagállamok között összehangolt erőfeszítésekkel, és a szegénység fenntartható és mérhető csökkentésének biztosítása érdekében alkalmazott bevált

gyakorlatokat is bele kell építeni. Az EGSZB hangsúlyozza egy olyan holisztikus megközelítés fontosságát, amely megerősíti a szociális védőhálókat és előmozdítja az inkluzív gazdasági növekedést, és senkit sem hagy hátra. A társadalmi felelősséggel végzett üzleti gyakorlatok és a közhasznúság előmozdítása érdekében az EGSZB kéri egy erős szociális gazdaság kialakítását a szociális gazdaságról szóló tanácsi ajánlás végrehajtása révén.

4.7. Az EGSZB támogatja a lakhatásért felelős európai biztos kinevezését, valamint a megfizethető lakhatásra vonatkozó európai tervet. Ez utóbbi kulcsfontosságú kezdeményezés annak érdekében, hogy megfizethető, hozzáférhető, tisztességes és fenntartható lakhatást biztosítsanak valamennyi uniós polgár számára. A következő többéves pénzügyi keretben (MFF) jelentős finanszírozást kell erre elkülöníteni, különös hangsúlyt helyezve az olyan kiszolgáltatott csoportokra, mint az idősek, a fogyatékossággal élők és az alacsony jövedelmű családok. Az EGSZB támogatja egy olyan uniós beruházási platform létrehozását, amely elősegíti a nemzeti, regionális és helyi partnerségeket, és amelynek célja a lakhatásból való kirekesztettség megszüntetése, valamint annak biztosítása, hogy a lakhatási politikák inkluzívak és méltányosak legyenek.

4.8. A fiatalok szerepvállalása döntő fontosságú Európa jövője szempontjából. Az EGSZB üdvözli, hogy megbízatási idejének *első 100 napján belül* minden biztos megszervezi az első éves *ifjúságpolitikai párbeszédét*. Teret kell biztosítani a fiatalok strukturált részvételének, és hangsúlyt kell fektetni arra, hogy innovációik, szerepvállalásuk és elkötelezettségük hogyan alakíthatja az EU jövőjét, teljes mértékben tiszteletben tartva a szociális párbeszédet és a szociális partnerek előjogait. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen konkrét lépéseket az ifjúsági garancia és az ALMA-kezdeményezés javítása, valamint az európai gyermekgarancia értékelése érdekében.

4.9. Az EGSZB szorgalmazza, hogy sürgősen hozzanak létre egy „egyenlőségközpontú Uniót” minden ember számára, amely a nemzedékek közötti méltányosság elvein alapul, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre egy erre a célra létrehozott Esélyegyenlőségi Főigazgatóságot. Ennek magában kell foglalnia a rendszerszintű megkülönböztetés elleni azonnali jogorvoslatokat, az esélyegyenlőség előmozdítását és a mindenkit megillető jogok védelmét, háttértől és identitástól függetlenül. Meg kell erősíteni a megkülönböztetésmentességre vonatkozó meglévő jogi kereteket, és biztosítani kell azok teljes körű végrehajtását és érvényesítését. A korábbi stratégiák értékelésének, valamint a *2025 utáni időszakra vonatkozó új nemi esélyegyenlőségi stratégia*, a *nőjogi ütemterv*, a *2025 utáni időszakra vonatkozó új rasszizmus elleni stratégia*, az *LMBTQI-személyek egyenlőségére vonatkozó aktualizált stratégia*, az *idősekre vonatkozó európai stratégia* és a fogyatékossággal élők jogaira vonatkozó európai stratégia 2025 utánra szóló része kidolgozásának ezen kell alapulnia. A marginalizált közösségeknek és a ritkán szóhoz jutó csoportoknak központi szerepet kell játszaniuk egy befogadóbb Unió kialakításában. Az EGSZB kéri, hogy szülessen megállapodás a megkülönböztetésmentességről szóló horizontális uniós irányelvről, amelyet a Tanács több mint 16 éve blokkol.

4.10. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az európai szociális piacgazdaság modelljét a következők révén mozdítsák elő: a vállalkozói szellem és az innováció támogatása; minőségi munkahelyek biztosítása, beleértve az új munkavégzési formákat és a munkafeltételek javítását; a minőségi oktatásba, képzésbe és készségfejlesztésbe való beruházás; a képzéshez és az egész életen át tartó tanuláshoz való jog biztosítása, beleértve az átképzést és a továbbképzést, valamint a minőségi szakmai képesítéseket; az oktatási és képzési intézmények közötti együttműködés előmozdítása; valamint a minőségi képzéshez való tényleges hozzáférés biztosítása mindenki számára. Emellett prioritásként kell kezelni az oktatásban érvényesülő inkluzivitást, olyan intézkedésekkel, amelyek javítják a méltányos hozzáférést, különösen az európai oktatási térségen belül. Az Erasmus+ által biztosított mobilitásnak az oktatás valamennyi szintjén történő fokozása előmozdíthatja a közös európai identitást és értékeket a fiatalok körében.

5. **Életminőségünk fenntartása: élelmezésbiztonság, víz és természet**

5.1. Az éghajlatváltozás komoly fenyegetést jelent a gazdasági és társadalmi fejlődésre nézve, és minden szinten átfogó, hosszú távú stratégiát és összehangolt fellépést tesz szükségessé.

5.2. Az Európai Bizottságnak lépéseket kell tennie a fenntartható finanszírozási stratégia előmozdítására annak érdekében, hogy a beruházásokat a fenntartható tevékenységek felé irányítsa. Ebben az összefüggésben fontolóra kell venni egy a fenntartható beruházásokra vonatkozó szociális taxonómiát.

5.3. Az EGSZB egy olyan Uniót szorgalmaz, amely védelmet nyújt az éghajlatváltozás, a környezetszennyezés és a biológiai sokféleség csökkenésének jelenlegi és jövőbeli kockázataival szemben. Az EU-nak lépéseket kell tennie a kibocsátások 2040-ig történő 90 %-os csökkentése, az éghajlatváltozással szembeni reziliencia kiépítése, valamint a természet és a biológiai sokféleség helyreállítása érdekében, hogy az EU-ban és világszerte ne kerüljön veszélybe az alapvető szükségletek (élelmiszer, víz, energia, közegészségügy stb.) kielégítése.

5.4. Az uniós kék megállapodás szintén a kulcsfontosságú kiemelt területek egyike. Tekintettel a víz alapvető jellegére, valamint a világ és kontinensünk előtt álló jelenlegi és jövőbeli kihívásokra, a vizet prioritásnak kell tekinteni, és az uniós kék megállapodást önálló stratégiai politikaként kell elfogadni, mivel a vízpolitika nem korlátozódhat kizárólag az éghajlat-politikára. Európa a vízzel kapcsolatos kihívásokból új lehetőségeket kovácsolhat a technológiai fejlődés, a társadalmi haladás, az új munkahelyek, a készségek és a vállalkozások növekedése terén, miközben tiszteletben tartja a környezetet, és mindenki javát szolgálva megőrzi a vízkészleteket.

5.5. Az EGSZB javasolja, hogy tegyenek lépéseket az uniós mezőgazdasági ágazat fellendítése és a vidékfejlesztés előmozdítása érdekében azáltal, hogy vonzóbbá teszik azt a fiatalok, a nők, a családi gazdaságok, valamint a kis- és középvállalkozások számára, elkerülve ezzel a vidékről való elvándorlást. Ezeket a mezőgazdasági termelőket a 2027 utáni időszakra vonatkozó, megfelelően finanszírozott közös agrárpolitikának kell támogatnia, amely védi az európai élelmiszer-termelést és biztosítja annak rezilienciáját. A gazdálkodás és az élénk vidéki közösségek csak akkor lesznek fenntarthatók, ha a gazdasági, társadalmi és környezeti igényeket kiegyensúlyozott módon kielégítik. Ennek tükröződnie kell *a mezőgazdaságra és az élelmiszerekre vonatkozó stratégiai jövőképben*, amelynek integrálnia kell a gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi célokat a reziliens és fenntartható mezőgazdasági táj megteremtése érdekében. Olyan intézkedéseket kell tartalmaznia, amelyek ösztönzik az innovációt a fenntartható és vízzel kapcsolatos problémákkal szemben reziliens gazdálkodási gyakorlatok terén, és támogatják a helyi élelmiszerrendszereket, amelyek alapvető fontosságúak az élelmezés-biztonság és a vidéki közösségek jólléte szempontjából.

6. **Demokráciánk védelme, értékeink megőrzése**

6.1. A civil társadalomnak a polgári részvétel és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítására, a szociális párbeszéd erősítésére, valamint a civil párbeszéd támogatására, az emberi jogok védelmére és a demokratikus gyakorlatok javítására irányuló fáradhatatlan erőfeszítései felbecsülhetetlen értéket képviselnek, és hozzájárulnak az EU erejéhez, rezilienciájához és legitimitásához.

6.2. Az EGSZB arra kéri az uniós intézményeket, hogy ismerjék el, hogy a civil társadalom értékes, kulcsfontosságú szereplő a fenntartható növekedésre, a demokrácia védelmére és a társadalmi igazságosságra – és ezzel együtt a polgárok, a munkavállalók és a vállalkozások javát egyaránt szolgáló igazságos átmenetekre – irányuló uniós szakpolitikák kialakításában és végrehajtásában. A különböző szintű hatóságokkal való kapcsolattartásuk, valamint azon képességük révén, hogy a témát a szakpolitikai körökből kiemelve közvetlenül a közösséggel vitatják meg, a civil társadalmi szervezetek segítik a legkiszolgáltatottabbak és a változásokhoz való alkalmazkodásra kevésbé képes személyek támogatását. Az EGSZB úgy véli továbbá, hogy az önkéntességet az aktív polgári szerepvállalás kulcsfontosságú megnyilvánulásaként kell elismerni és ünnepelni. Lépéseket kell tenni az önkéntesség mint a polgári szerepvállalást és a részvételi demokráciát erősítő polgári fellépés értékelése és támogatása érdekében.

6.3. Az EGSZB szorgalmazza, hogy a Szerződések esetleges jövőbeli felülvizsgálatai során az EU tegyen lépéseket annak érdekében, hogy biztosítsa a jogállamiság, az alapvető jogok és a sokszínűség tiszteletben tartását, megvizsgálva, milyen változtatásokra lenne szükség a döntéshozatali mechanizmusokban. A demokrácia belső és külső fenyegetésekkel szembeni védelmének elérése érdekében támogató civil társadalmi teret kell kialakítani az EU határain belül és kívül, valamint módosítani kell a demokráciavédelmi csomagot a demokratikus intézményeket aláásó kiskapuk megszüntetése érdekében, biztosítva, hogy valamennyi tagállam megfeleljen a közös európai értékeknek és elveknek.

6.4. Az EGSZB üdvözli, hogy az Európai Bizottság új, az egységes piaci dimenzióval foglalkozó fejezetet nyit az éves jogállamisági jelentésében.

6.5. Az EGSZB üdvözli az új európai demokráciapajzs létrehozását a külföldi beavatkozással és dezinformációval szembeni védelem, valamint a demokratikus folyamatok integritásának Unió-szerte történő fenntartása érdekében. Az európai demokráciáról szóló cselekvési terv mielőbbi végrehajtása révén várhatóan meg lehet védeni a polgári jogokat, küzdeni lehet a megkülönböztetés ellen és elő lehet mozdítani az inkluzivitást, megerősítve a civil társadalom szerepét a fenntartható és méltányos társadalmak építésében.

6.6. Az EGSZB strukturális támogatást kér az európai és nemzeti szintű független és szilárd civil társadalmi szervezetek számára, elismerve, hogy a filantrópia mellett, a szociális partnerekkel együtt, a civil és a szociális párbeszéd révén szerepet játszanak a reziliens társadalmak és a demokrácia előmozdításában. A valóban támogató környezet megteremtése érdekében az EU-nak prioritásként kell kezelnie ezeket a párbeszédeket, és ki kell dolgoznia a határokon átnyúló európai egyesületek statútumáról szóló irányelvet. Az EGSZB szorgalmazza, hogy az EU demokratikus, társadalmi és gazdasági erejének fokozása érdekében aktívan vonják be a civil társadalmi szervezeteket és a szociális partnereket a szakpolitikák kialakításába, végrehajtásába, nyomon követésébe és értékelésébe. Az EUSZ 11. cikkének hatékony végrehajtása érdekében az érdekképviseleti szervezetekkel folytatott párbeszédnek nyíltnak, átláthatónak és rendszeresnek kell lennie. Az EGSZB sürgeti, hogy az olyan uniós finanszírozási programokhoz, mint az Erasmus+, a Horizont Európa és a kohéziós alapok, határozzanak meg értékalapú kritériumokat annak biztosítása érdekében, hogy a támogatott projektek összhangban legyenek a demokratikus elvekkel.

6.7. Tudomásul véve, hogy az Európai Bizottság elkötelezett amellett, hogy *fokozza a civil társadalmi szervezetekkel való együttműködését*, az EGSZB arra kéri az uniós intézményeket, hogy vegyék kezükbe az irányítást, és dolgozzanak ki stratégiát a civil társadalom számára, egyértelmű cselekvési tervvel. Az EGSZB kéri továbbá a civil párbeszéd, illetve a civil társadalmi tér éves eredménytáblájának létrehozását, amely áttekinti, hogy figyelembe vették-e a civil társadalmi szervezetek konzultációkra adott válaszait. Ezt az eredménytáblát fel lehetne használni a civil párbeszédről szóló kétévenkénti jelentés elkészítéséhez, amely értékeli a civil párbeszédet és a civil társadalmi szervezetek hatékonyságát. Az EGSZB szorosan együtt kíván működni az Európai Bizottsággal és más kulcsfontosságú érdekelt felekkel a McGrath biztosjelöltnek címzett megbízólevélben bejelentett civil társadalmi platform létrehozása, irányítása és működtetése során.

6.8. Az EGSZB mély aggodalmát fejezi ki az egyes tagállamokban bekövetkezett fejlemények miatt, amelyek a civil társadalmi szervezetek mozgásterének szűküléséhez vezettek. Ezek a szervezetek kulcsszerepet játszanak az alapvető jogok és szabadságok védelmében, valamint a populizmus növekvő hulláma elleni küzdelemben. Az EU-nak továbbra is fel kell lépnie ezekkel a fejleményekkel szemben a 7. cikk szerinti eljárások révén, valamint az olyan tagállamok számára elkülönített uniós források befagyasztásával, amelyek nem tartják tiszteletben a jogállamiságot, az igazságszolgáltatási rendszer függetlenségét vagy az alapvető jogokat – például az egyesülési szabadságot vagy a véleménynyilvánítás jogát –, illetve a közbeszéd manipulálása érdekében korlátozzák a sajtó és a média szabadságát.

7. **Globális Európa: erőnk és partnerségeink kiaknázása**

7.1. Az erősebb politikai integráció elérése és a világbéke előmozdítása érdekében alapvetően fontos a fokozott stratégiai autonómia, gazdaságunk védelme a technológia kiszivárgásával szemben, valamint egy közös, valódi és teljes értékű külpolitika. E célból az EU-nak egységes álláspontot kell képviselnie a multilaterális intézményekben, vezető szerepet kell játszania azok reformjában, valamint ki kell aknáznia az euró mint stratégiai eszköz nemzetközi szerepét. Az EGSZB ajánlja a minősített többségi szavazás bevezetését az EU külpolitikájában.

7.2. Az EGSZB szorgalmazza a nyitott, szabályokon alapuló európai kereskedelempolitika előmozdítását, amely kiegészíti és alátámasztja az alapvető jogokkal és a jogállamisággal kapcsolatos egyéb kulcsfontosságú uniós szakpolitikákat, valamint az éghajlat-, a digitális, az innovációs, a szociális és az iparpolitikát. A kereskedelmi megállapodásoknak az import diverzifikálása révén növelniük kell a rezilienciát, piaci lehetőségeket teremtve az európai vállalatok számára, a biztonság javításával és a geopolitikai kockázatok mérséklésével, ugyanakkor elő kell mozdítaniuk a szociális és környezetvédelmi normák érvényesítését, és globális szinten egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítaniuk a tisztességes verseny érdekében. E kereskedelmi megállapodások bővítik a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz és más inputokhoz – többek között az energiához – való hozzáférést, ami hozzájárulhat a reziliens, fenntartható és felelős uniós ellátási láncok biztosításához.

7.3. Az EGSZB az EU bővítésével kapcsolatban stratégiai megközelítést szorgalmaz, amely egyértelműen az európai béke és stabilitás fenntartására, valamint a közös jólét előmozdítására összpontosít. A bővítésért felelős biztosnak törekednie kell annak biztosítására, hogy az európai projekt továbbra is a béke, a jólét és a demokrácia útján haladjon, valamint arra, hogy hosszú távú stabilitást teremtsen kontinensünkön, miközben új uniós családtagokat fogadunk a Nyugat-Balkánról és az Oroszországgal szomszédos országok közül, például Ukrajnát, Moldovát és Grúziát. Az EU döntéshozatali folyamatai nem feltétlenül lesznek megfelelőek egy 30–35 országból álló Unió esetében. Az új Európai Bizottság fontos feladata lesz az intézmények felkészítése és – szükség esetén – kiigazítása, és ezzel párhuzamosan a tagjelölt országok által az EU alapértékeinek és vívmányainak való megfelelés felé tett előrelépések gondos nyomon követése. Az Európai Parlamenttel szorosan együttműködve az Európai Bizottságnak biztosítania kell, hogy minden jövőbeli bővítés mind az uniós polgárok, mind a tagjelölt országok polgárai számára előnyös legyen, és hogy az EU magas szintű fenntarthatósági normái megmaradjanak.

7.4. Ennek a folyamatnak erősítenie kell a szervezett civil társadalom részvételét, egyedi szerepet biztosítva a szociális partnereknek, és minden politikai pártnak vállalnia kell, hogy megvédi egyesülési jogát, a véleménynyilvánítás jogát, valamint a sajtó és a média szabadságát, és küzd a tájékoztatás monopóliuma vagy a közbeszéd manipulálása ellen. Az EGSZB már jelentős lépést tett a bővítés felé azáltal, hogy a tagjelölt országok civil társadalmi szervezeteinek képviselői eseti jelleggel részt vesznek az EGSZB egyes ülésein, és a többi uniós intézményt is biztatja e példa követésére.

7.5. Az EGSZB kéri, hogy az EU fontolja meg a minősített többségi szavazás bevezetésének lehetőségét az uniós csatlakozási folyamatban, legalábbis a közbenső szakaszokban, valamint kéri, hogy a döntések legyenek nyitottak, átláthatók és a szélesebb nyilvánosság számára hozzáférhetők. Határozottabb intézkedéseket kell elfogadni az alapvető jogok érvényesítésére.

7.6. Az EGSZB támogatja az új földközi-tengeri paktum kidolgozását, amely a térség egészében előmozdítja a stabilitást, a gazdasági és társadalmi fejlődést és a fenntartható növekedést. E paktumnak prioritásként kell kezelnie a regionális együttműködést olyan területeken, mint a megújuló energia, a tengeri védelem, valamint az inkluzív gazdasági és munkalehetőségek, biztosítva, hogy a földközi-tengeri országok aktív partnerek legyenek a közös kihívások kezelésében.

7.7. Az EGSZB egy olyan átfogó EU–Közel-Kelet stratégiát szorgalmaz, amely célzott együttműködés révén kezeli a térség békéjével, biztonságával és társadalmi-gazdasági kihívásaival kapcsolatos kihívásokat. E stratégiának mindenekelőtt a konfliktusok azonnali és békés rendezésére, a demokratikus kormányzás előmozdítására, a kereskedelmi partnerségek erősítésére és a fenntartható fejlődés előmozdítására kell összpontosítania. Ugyanakkor biztosítania kell valamennyi nemzet emberi jogainak tiszteletben tartását, valamint békés stabilitást és jólétet kell teremtenie a térségben.

7.8. Az EGSZB úgy véli, hogy a 2025. évi EU–Afrikai Unió csúcstalálkozó döntő fontosságú lehetőség az EU és Afrika közötti kapcsolatok elmélyítésére, a kölcsönös gazdasági fejlődésre, a digitális átalakulásra és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára összpontosítva. Az EGSZB hangsúlyozza a közös kihívásokkal – például az ifjúsági munkanélküliséggel és a fenntartható mezőgazdasággal – foglalkozó méltányos partnerségek fontosságát, előmozdítva mindkét kontinens hosszú távú jólétét.

7.9. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a fenntartható fejlődés szolgálatában álló önkéntesek ENSZ által szervezett 2026. évi nemzetközi éve kapcsán kezdeményezze az ENSZ-szel való szoros együttműködés előkészítését. Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy működjön együtt az ENSZ tagállamaival, a civil társadalommal és a magánszektorral annak biztosítása érdekében, hogy a 2026-os nemzetközi év valóban felhívja a figyelmet az önkéntesség értékére, és így azt beépítsék az uniós és nemzeti fejlesztési politikákba.

8. **Közös fellépés és az Unió felkészítése a jövőre**

8.1. Az Európai Bizottságnak 2025 közepéig haladéktalanul elő kell terjesztenie a 2027 utáni többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslatot. Ez a keret biztosítja az EU számára a politikai prioritásainak megvalósításához szükséges pénzügyi eszközöket.

8.2. A szilárd és fenntartható uniós költségvetés biztosításához új saját forrásokra van szükség; és az EU-nak fokozatosan növelnie kell az uniós saját forrásoknak a tagállamoktól származó GNI-alapú bevételekhez viszonyított arányát.

8.3. A bővítésre és a reformokra való felkészülés az uniós beruházási politikák végrehajtása érdekében megkívánja az **EU költségvetésének** és az EU saját forrásainak a kiigazítását. Az EGSZB szorgalmazza egy hatékony, integrált tőkepiaci unió és egy teljes körű bankunió kialakítását, amely minden tagállamot magában foglal a további harmonizáció és a határokon átnyúló akadályok felszámolása érdekében, a megbízható szabályozás és felügyelet megőrzése mellett, a pénzügyi stabilitás és az európai szociális modell fenntarthatóságának megőrzése, a fogyasztók, a befektetők és a megtakarítással rendelkezők védelme, valamint a szilárd egységes piac megvalósítása érdekében.

8.4. Az EGSZB azt javasolja, hogy a következő többéves pénzügyi keret részeként hozzanak létre egy uniós beruházási alapot, amelynek azt kell szolgálnia, hogy pénzügyi forrásokat biztosítson az európai stratégiai jelentőségű és uniós szintű közvetlen irányítású beruházási projektekhez, különösen a határokon átnyúló jelentőségű területeken.

8.5. Az EGSZB egy sor kritériumot javasol, amelyek a jövőbeli uniós beruházási kapacitás keretében iránymutatásul szolgálnak a beruházások rangsorolásához és kiválasztásához. Ezt az alapot különböző forrásokból kell finanszírozni, ideértve a tagállami hozzájárulásokat, az új saját forrásokat és a hitelviszonyt megtestesítő uniós értékpapírok közös kibocsátását. Az uniós finanszírozású beruházások és állami támogatások vonatkozásában a jogállamiság, az alapvető jogok és a szociális párbeszéd tiszteletben tartásával kapcsolatos feltételeket kell meghatározni.

8.6. A versenyképesség előmozdításához elengedhetetlen a fiskális decentralizáció és autonómia. Eredményorientált megközelítés révén a lehető legjobban ki kell használnunk a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt és a kohéziós alapokat. Az Európai Bizottságnak a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek aktív bevonásával fel kell gyorsítania a 2026-ban lejáró Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásának értékelését és nyomon követését, és meg kell erősítenie a technikai támogatást annak érdekében, hogy a forrásokat teljes mértékben felhasználják, ami maximalizálja azok fenntartható növekedésre gyakorolt hatását. Az európai szemeszter keretként szolgálhat az uniós finanszírozás irányításához, és erősítheti az uniós növekedési stratégiák legitimitását és hatékonyságát is.

8.7. Az új gazdasági kormányzási szabályoknak az európai szemeszter 2025-ös új ciklusára gyakorolt hatása nem fogja kellően növelni a beruházások költségvetési mozgásterét ahhoz, hogy tagállami szinten megszűnjön a beruházási hiány, többek között a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési terv céljainak elérése tekintetében. A pillér és az európai szemeszter folyamata közötti kapcsolat megerősítése kulcsfontosságú lesz az előrehaladás nyomon követése, valamint a szociálpolitikák megfelelő finanszírozásának és végrehajtásának biztosítása szempontjából. Az EGSZB kéri, hogy a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek bevonásával rendszeresen kövessék nyomon az új társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretben meghatározott célkitűzéseket és kritériumokat annak érdekében, hogy meghatározzák, hogy melyek a megfelelő szakpolitikák és intézkedések országaink minőségi szociális modelljének védelméhez. Ehhez az igazságos átmenetet célzó intézkedésekbe és az inkluzív és megfelelő szociális védelmi, egészségügyi és oktatási rendszerekbe való beruházásokra van szükség. Emellett az ipar- és szociálpolitikai prioritások közötti egyensúlyhiányok elkerülése érdekében kezelni kell a vásárlóerő csökkenését és a régiók és az emberek különböző csoportjai közötti növekvő egyenlőtlenségeket.

8.8. Az európai szemeszter folyamatának szoros ütemterve korlátozott lehetőséget biztosít a szervezett civil társadalommal folytatott megfelelő konzultációra, azonban a civil társadalom szerepének megerősítése elengedhetetlen. Ajánlott a konzultációs folyamat javítása az információhoz való hozzáférés egyszerűsítése, a civil társadalom és az érintett döntéshozók közötti kommunikációs csatornák javítása, a rendszeres visszajelzési mechanizmusok integrálása és a strukturált párbeszéd folyamatának létrehozása révén.

8.9. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a 2025. évi munkaprogramba foglalja bele a közbeszerzési irányelv javasolt felülvizsgálatát, amely lehetővé teszi, hogy *„bizonyos stratégiai ágazatokban* [és technológiák esetében] *elsőbbséget élvezzenek az európai termékek a közbeszerzésben”*, továbbá *„korszerűsíteni és egyszerűsíteni fogja a közbeszerzési szabályainkat, különös tekintettel az uniós induló innovatív vállalkozásokra és az innovátorokra”* ([1]) – figyelembe véve ugyanakkor a folyamat átláthatóságának szükségességét, és tiszteletben tartva az alapvető jogokat és a szociális párbeszédet. Kezelni kell az alvállalkozói láncokban esetlegesen előforduló visszaéléseket.

8.10. A kohéziós politika az EU legfontosabb hosszú távú beruházási politikája, és ennek így is kell maradnia, mivel alapvető szerepe van az európai társadalmi, gazdasági és területi kohézió megerősítésében. Ez a kohéziós politika fő elveinek, például a többszintű kormányzásnak, a partnerség elvének és a megosztott irányításnak a megőrzésével érhető el.

8.11. A **kohéziós alapok** továbbra is létfontosságúak a gazdasági és társadalmi felzárkózás szempontjából. A kohéziós politikákat egy külön erre a célra létrehozott Kohéziós Főigazgatóságon keresztül kell támogatni, és meg kell őrizni e politikák többszintű kormányzási jellegét. Ily módon megkönnyíthetjük az idetartozó programok – többek között az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) – jobb felhasználását, nemzeti finanszírozású és magán társfinanszírozással megvalósuló szakpolitikai kezdeményezésekkel kiegészítve. Nélkülözhetetlen egy uniós szintű holisztikus, összehangolt és integrált szakpolitikai megközelítés. Ez magában foglalhatna egy olyan uniós költségvetést, amely jobban megfelel a szociális követelményeknek, és amelyet a megreformált európai szemeszter és annak társadalmi konvergenciára vonatkozó kerete révén kell megvalósítani, összhangban a szilárd gazdasági, szociális és pénzügyi politikával. Emellett az uniós intézményeknek a SURE program tapasztalataira építve értékelniük kell, hogy szükség van-e egy állandó pénzügyi eszközre annak érdekében, hogy külső gazdasági sokkhatások esetén stabilizálják a tagállamok szociális kiadásait, valamint támogassák a digitális és zöld átállási folyamatok által leginkább érintett ipari ágazatokban és régiókban dolgozó munkavállalókat és vállalkozásokat.

Brüsszel, 2024. december 4.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Oliver RÖPKE

([1]) Ursula von der Leyen, Európa választása: Politikai iránymutatás a hivatalba lépő következő Európai Bizottság számára (2024–2029), 14. o.